

Grodlek i Agnmyren

Just vid islossningen samlas den vanliga grodan för att under en intensiv vecka utföra sin parningslek. Agnmyren på Sollerön är en av de många vattensamlingar, som just dessa dagar lockar till sig den vanliga grodan. I cirklar på en till två kilometer runt Agnmyren har upp till tvåtusen grodor sovit sin vintersömn. Den vanliga grodan övervintrar helst på ett frostfritt ställe, gärna en jordslänt övertäckt med löv, som passar utmärkt för vintersömn. Den vanliga grodan kan också övervintra under vatten, till och med infrusen i ett isblock. Den har tre möjligheter att andas - naturligtvis med lungorna men även med huden och med slemhinnan i munnen. Man skulle kunna påstå att grodan är ett mellanting mellan en fisk och ett landdjur. Grodan är ännu inte helt anpassad till ett liv på land. Den klarar exempelvis inte solsken. Risken finns att solen torkar ut grodan och vid uttorkning dör grodan rätt snart. Ett annat exempel är att grodan behöver söka sig ner till vatten för att para sig. Grodynglen är också i ett visst stadium mycket fisklika, man kan se tydligt utvecklade fiskgälar.

Varför lockar då just Agnmyren till sig tusentals grodor? Grodleen, parningen, har lyckats bra under en lång följd av år, föryngringen har varit god och många nya individer har nått vuxen ålder. Den vanliga grodan återvänder också för att leka på den plats där den föddes. Agnmyren lockar också med sin jämna vattennivå och sin jämna avrinning. Agnmyren värms upp tidigt på våren och när rommen kläcks, finns det gott om mikroorganismer för grodynglen. Viktigt är också att Agnmyren har ett högt Ph-värde, just omkring 7,5. Allt detta sammantaget med att det finns få predatorer - fiender till grodan - gör att Agnmyren är den idealiska kärleksplatsen för grodorna.

Jämfört med Siljan har Agnmyren alla de fördelar som gynnar reproduktionen av den vanliga grodan. Siljans vattennivå är för ojämn den tid på året som grodleden pågår. Strandlinjens vattenpölar torkar tidigt ut. Predatorerna i Siljan är betydligt fler än de som finns i Agnmyren. Eftersom det inte finns någon fisk i Agnmyren är sannolikt trollsländelarverna en av de få predatorerna i dammen.

Grodan är 2 - 3 år innan den är köns mogen. Det är alltså en aktningsvärd ålder på de två tusen grodor som parningsleker i Agnmyren. Grodorna äter ingenting under själva parningen, som börjar så fort de vaknat på våren. När tjälen släpper taget i området kring Agnmyren vaknar grodorna till liv. Kärlekskranka söker sig både honor och hanar mot Agnmyren. Om man skulle råka befinna sig vid Agnmyren någon av de dagar dammen fyllts av lekmogna grodor, kan man se att den något mindre hanen ibland bestiger honan redan långt innan de nått vattnet. Hanen rider på honans rygg för att stimulera romläggningen. Samtidigt som honan lägger hela kakor med rom i vattnet, befruktar hanen rommen. Befruktningen påminner mycket om fiskarnas.

Grodor i Agnmyren

Parningsljudet, som liknar mopedljud på något avstånd och som knattrar ut över Agnmyren och dess omgivningarna de här veckorna, kommer från grodans strupsäck. Luft pressas från lungorna upp i strupsäcken och stannar där och grodan själv utgör resonanslådan. Grodan är alltså sitt eget instrument. Det märkliga ljudet lockar många att besöka Agnmyren dessa vårdagar.

När den stundtals häftiga kärleksakten, där alla är till för alla är över känner sig grodorna hungriga. Näringsintaget har så här långt varit lika med noll. Det sista som intogs var innan invintringen började någon gång förutvarande höst. Förbränningen under vintern är visserligen låg. Andningen är nära nog obefintlig. Grodan sover en djup vintersömn där energiåtgången är proportionell mot den kyla som tränger ner till den vintersovande grodan. Ökar kylan slår ett slags relä till som indikerar att grodan måste förbruka mer energi för att höja kroppsvärmen, vilket hindrar grodan från att frysa ihjäl. Samtidigt som mer energi förbrukas, ökas grodans andning. Hungriga lämnar grodorna Agnmyren och nu börjar ett intensivt sökande efter insekter och mask. Detta sökande efter föda kan ske både i vatten och på land.

Grodornas ögon är specialiserade till att upptäcka förändringar i dess omedelbara närhet. Kontrastögonen ser en insekt i rörelse och insekten fångas. Grodan har ingen tunga som kan trycka ner maten i matstrupen utan den tvingas använda undersidan av ögonen när den ska svälja. När en groda äter kan man se hur ögonen försvinner - man tycker att de vänds ut och in. Det är ett fantastiskt litet väsen vi möter i grodan och den är värd all respekt.

Grodorna bör få bästa tänkbara hjälp att reproducera sig i Agnmyren. Först och främst bör vi vara mycket försiktiga med alltför häftiga störningar. Det går bra att röra sig på behörigt avstånd från grodorna när parningen pågår. Samtidigt bör vi sluta upp med att samla in groddrom vid Agnmyren. Flytta inte på grodorna utan låt dem vara på den plats de funnit. Bilförare vid Agnmyren bör förvissa sig om att vägen är grodfri. Under den intensivaste parningsperioden går en ström av grodor över vägarna.

I en hotad värld bör man visa respekt där nytt liv skapas. Agnmyren skall vara en fredad kärleksplats för grodorna. Visas respekt för det fina väsen grodan är, gagnar detta kommande grodlekar. Grodan är en liten fin varelse i vår närhet, och alla som vill se och höra grodornas parningslek under dessa vårdagar vid Agnmyren är välkomna om de visar vederbörlig respekt och gott omdöme vid närkontakt.

Bo Wallin